

PRIMLJENO:	11. 10. 20 22. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	28-2/22-6
VEZA:	...
EPA:	589 XXVII
SKRAĆENICA:	PRILOG:

Klub poslanika „Crno na bijelo“

Podgorica,

11. oktobar 2022. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

PREDSJEDNICI

mr Danijeli Đurović

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore, a saglasno članu 130 Poslovnika Skupštine Crne Gore, podnosim **PREDLOG ZAKONA O DOPUNI ZAKONA O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI**, radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

Poslanik:

Miloš Konatar

**ZAKON
O DOPUNI ZAKONA O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI**

Član 1

U Zakonu o zdravstvenoj zaštiti ("Službeni list Crne Gore", br. 003/16, 039/16, 002/17, 044/18, 024/19, 024/19, 082/20, 008/21), posle člana 16a dodaje se novi član 16b koji glasi:

„Član 16b

Kao vid zaštite i unapređenja mentalnog zdravlja građana formira se nacionalni Registar za osobe sa autizmom za čije je vođenje odgovoran Institut za javno zdravlje Crne Gore.

Institut za javno zdravlje Crne Gore po službenoj dužnosti provjerava tačnost upisa podataka u Registar

Registar predstavlja sveobuhvatnu i cjelovitu, metodološki standardizovanu i kontinuirano ažuriranu evidenciju osoba sa autizmom na teritoriji Crne Gore.

Registar se sastoji od ličnih podataka o osobi kao i svih podataka koji se pribavljaju od zdravstvenih ustanova na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, obrazovnih i socijalnih institucija, institucija nadležnih za zapošljavanje i penzijsko-invalidsko osiguranje kao i svih institucija nadležnih za ostvarivanje prava osoba sa autizmom na teritoriji Crne Gore.

Na prikupljanje i obradu podataka iz Registra primjenjuju se propisi koji se odnose na zaštitu ličnih podataka i informatičku sigurnost.

Podaci iz Registra koriste se za osiguravanje transparentnosti i potpunosti podataka potrebnih za analitiku podataka o osobama sa autizmom na teritoriji Crne Gore.

Registar se vodi u elektronskom obliku, razmjenom podataka iz službenih evidencija, podaci se prikupljaju i unose u jedinstvenu bazu podataka Registra.

Podaci u Registru su tajni te pristup pojedinačnim podacima imaju samo zaposlene osobe i ovlašćene osobe koje su obvezne postupati u skladu sa propisima o zaštiti ličnih podataka.

Nadzor nad Registrom sprovodi ministarstvo nadležno za zdravstvo na teritoriji Crne Gore.

Nadzor nad zaštitom ličnih podataka u Registru sprovodi tijelo nadležno za zaštitu ličnih podataka.

Podaci iz Registra obrađuju se i objavljuju svake godine kao zbirni statistički pokazatelji.

Član 2

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje zakona sadržan je u odredbama člana 16 tačke 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Autizam je specifična neurološko-biološka razvojna smetnja, koja obuhvata široki spektar poremećaja, a može se ogledati različito teškim oblicima smetnji na području socijalne komunikacije, socijalne interakcije, govora, senzomotoričkih sposobnosti.

Većina osoba s autizmom istovremeno ima i neku drugu razvojnu smetnju (epilepsiju, intelektualne teškoće, cerebralnu paralizu, smetnje vida i dr.). Odstupanja u funkcionisanju osobe pogođene ovim razvojnim poremećajem traju cijeli život, a uzrok autizma je manje-više nepoznat.

Osobe s autizmom ne smiju biti neimenovana skupina u cjelokupnoj populaciji osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju. Registar nije rješenje problema koje imaju osobe sa autizmom, ali jeste polazna osnova i pomoćno sredstvo u kreiranju sveobuhvatne strategije za poboljšanje njihovog položaja.

Ovim izmjenama osigurat će se bolji obuhvat podataka i kontinuirano unapređenje kvaliteta epidemioloških podataka te će se ubrzati razmjena podataka o osobama s invaliditetom putem automatske razmjene podataka iz službenih evidencija i registara. Institucije zadužene za brigu o osobama sa autizmom moći će na jednostavniji način na temelju podataka iz Registra, donositi politike i odluke o ovoj izrazito vulnerabilnoj populaciji, kao i o ostvarivanju njihovih prava iz svoje nadležnosti, saglasno tome će se unaprijediti komunikacija i ukloniti nepotrebne administrativne procedure.

Tačan broj ljudi sa autizmom u Crnoj Gori još uvijek nije poznat, jer nije sačinjen nacionalni registar koji služi da na jedno mesto sakupi podatke o osobama koje pate od poremećaja autističnog spektra i umreži brojne institucije koje rade u otežanim uslovima zbog birokratskih procedura i manjka adekvatnih podataka.

Institucije koje su nadležne za prikupljanje podataka i evidenciju podataka dužne su da sačine i vode registre osoba koji pate od različitih poteškoća ali ni kod nas ni u regionu do sada nije sačinjen adekvatan Registar usljed različitih zakonskih i drugih prepreka.

Cilj je da ovo bude početni korak ka sistemskim rješenjima i donošenju ozbiljne strategije pomoći djeci i roditeljima kroz sisteme zdravstva, školstva i socijalne pomoći.

III USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRDENIM MEDUNARODNIM KONVENCIJAMA

Predlog je usklađen sa međunarodnim konvencijama koje se odnose na zaštitu ljudskih prava i prava djeteta.

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Članom 1 ovog predloga utvrđuju se formiranje nacionalnog Registra za osobe sa autizmom na teritoriji Crne Gore, nalin prikupljanja, čuvanja i obrade podataka kao i nadležnosti za formiranje i nadzor nad Registrom.

Članom 2 utvrđuje se datum stupanja na snagu.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti dodatna sredstva u Budžetu Crne Gore.

VI ODREDBE ZAKONA KOJE SE DOPUNJAVAJU

Član 16

Država obezbjeđuje prioritne mjere zdravstvene zaštite koje su usmjerene na očuvanje i unapređenje zdravlja građana i dostupne su svim građanima.

Prioritne mjere zdravstvene zaštite su:

- 1) aktivnosti na unapređenju i očuvanju zdravlja i podizanje nivoa zdravstvenog stanja građana;
- 2) aktivnosti na zdravstvenoj edukaciji, obrazovanju i informisanju u vezi sa najčešćim zdravstvenim problemima građana i metodama njihove identifikacije, prevencije i kontrole;
- 3) aktivnosti na praćenju parametara bezbjednosti hrane, vode za piće i rekreaciju, kao i aktivnosti na obezbjeđivanju i unapređenju snabdijevanja građana bezbjednom hranom i vodom za piće, u skladu sa posebnim zakonom;
- 4) prevencija i zaštita od ekoloških faktora štetnih po zdravlje, uključujući sve mjere i aktivnosti na zaštiti, unapređenju i poboljšanju zdravstvenih uslova životne i radne sredine i higijenskih uslova za život i rad građana;
- 5) sprječavanje, pravovremeno otkrivanje, liječenje i suzbijanje zaraznih, hroničnih nezaraznih bolesti, kao i vakcinacije protiv zaraznih bolesti, prevenciju i kontrolu lokalnih endemskih bolesti;
- 6) zdravstvena zaštita djece i mladih do kraja propisanog školovanja i djece i mladih do navršениh 26 godina života bez roditeljskog staranja;

- 7) zdravstvena zaštita žena u vezi sa reproduktivnim i seksualnim zdravljem;
- 8) zdravstvena zaštita građana starijih od 65 godina života;
- 9) zdravstvena zaštita boraca, vojnih invalida, civilnih invalida rata, članova njihovih porodica i korisnika prava na novčanu naknadu materijalnog obezbjeđenja boraca, korisnika socijalno-zaštitnih prava, kao i lica koja su na evidenciji nezaposlenih lica u skladu sa posebnim zakonom;
- 10) zaštita mentalnog zdravlja građana (prevencija i promocija mentalnog zdravlja), liječenje i rehabilitacija lica sa mentalnim oboljenjima, lica oboljelih od bolesti zavisnosti, kao i smještaj i liječenje lica sa mentalnim oboljenjima koja mogu da ugroze sebe i okolinu u kojoj žive, u skladu sa posebnim zakonom;
- 11) zdravstvena zaštita lica sa invaliditetom koja imaju fizičke, senzorne i intelektualne poteškoće;
- 12) liječenje lica koja se nalaze na programu dijalize;
- 13) obezbjeđivanje potrebnih lijekova i medicinskih sredstava, krvi i krvnih derivata, kao i djelova ljudskog tijela za presađivanje, u skladu sa posebnim zakonom;
- 14) hitno liječenje i smještaj lica čije je stanje zdravlja u neposrednoj životnoj opasnosti zbog bolesti ili povreda;
- 15) utvrđivanje uzroka smrti.

Član 16a

Kao poseban vid zaštite i unapređenja mentalnog zdravlja građana država formira Nacionalni centar za autizam.

Nacionalni centar za autizam je visokospecijalizovana, multidisciplinarna i edukativna javna ustanova koja vrši djelatnost u oblasti obrazovanja, naučno-istraživačkog rada, zdravstvene zaštite i sve druge aktivnosti koje su, direktno i indirektno, u funkciji razumijevanja uzroka i neuroloških osnova autizma u cilju unapređenja psihosocijalnih metoda i postupaka u tretmanu osoba sa autizmom, njihovih životnih uslova, socijalne inkluzije i podrške porodičnim zajednicama osoba sa autizmom.